

Pirmutinis Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išėina kasdien, apskaita nedėdėdieniu.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai, vienykite! Jūs nieko nepralaimėsite, tik retėžius, o išlaimėsite pasaulį!

No. 290.

Telephone Stang 3878

Brooklyn, N. Y., Subata, 9 d. Gruodžio (Dec.), 1922.

Pavienio numerio kaina 4c. Metai XII. Dien. IV

ŠNIPAI SEKIOJA 27,436 DARBININKŲ VEIKĖJUS IR ORGANIZACIJAS

Washingtonas.—W. Burns, valdžios šnipų biuro galva, praneša, kad Amerikoje esą 611 "radikalių" laikraščių. Iš to skaičiaus 358 buvo įkurti tik paskutiniu laiku. Jis gavęs 27,436 pranešimus apie nužūrimus žmones ir organizacijas. Neseniai bu-

vo sustabdyta "raudonųjų" veikimas šešesdešimt keturiuose atsitikimuose; trumpu laiku dar reikės užkurti kelią šimtai ir penkiolikai maištingų planų, kuriuos nori įvykdyti tie ne- nuoramos.

AREŠTUOTA 175,000 PER METUS UŽ BLAIVYBĖS LAUŽYMĄ

Washingtonas. — Daurherty, Jungt. Valstijų generalis prokuroras, davė metinę apyskaitą, kiek žmonių buvo areštuota už su- laužymą blaivybės (prohibi- cijos) įstatymo.

vo suimta 29 laivai, kurie gabeno degtinę į Jungtines Valstijas: 11 amerikoniškų laivų ir 18 laivų, vaikšči- jantių po kitų šalių vėliavo- mis.

Centralinės valdžios (fe- deraliai) šnipai areštavo 35,000 asmenų už degtinės pardavinėjimą bei darymą. Atskirų valstijų blaivybės agentai areštavo dar ketu- ris sykius tiek. Vadinas, per vienus paskutinius metus Amerikoje areštuota už blaivybės laužymą 175,000 žmonių.

Generalis prokuroras pa- stebi, kad amerikoniški laivai dažnai pervesda- vo savo laivus po svetimų šalių vėliavomis. Mat, laivas po svetima vėliava iki pas- kutinių laikų galėdavo atsiga- benti degtinės į Amerikos prieklauskas; be to, po sveti- mos vėliavos priedanga lai- vas gali pardavinėti savo pasazieriam degtinę, vyną ir kitus svaigalus.

SUIMTI 29 "MUNŠAINIE RIŲ" LAIVAI. Be to, per tuos metus bu-

EITKUNAI ATSTATYTI, O LIETUVOS PUSĖJ VARGAS IR SUNYKIMAS

Mums praneša iš Suvalkų Paprūsės:

Paprūsės darbininkas ar mažžemis gali tik sapne sapnuoti.

Kaip pažįri i Prūsų pu- sę, tai ten viskas gražu. Eit- kunių miestelis išrodo daug gražiau, negu išrodė prieš karą. O Vilkaviškio apskri- ty skurdas ir sunykimas. Apie Pajevonį daugelis žmo- nių dar ir dabar gyvena po- žemiuose. Kybartų dalis iš- griauta. Plentas tarpe Ky- bartų ir Mariampolės toks duobėtas, kad caro laikų plentas išrodė lygus, kaip veidrodis. Net, automobiliai juo dabar negali važiuoti. Kybartų stotis, kuri seniau buvo labai švariai užlaiko- na, panaši labiau į išeinamą vietą. Abelnai imant, vi- sur toks nešvarumas, toks purvinumas, kad amerikie- tis negali sau nei įsivaizdin- ti.

Retai kas užtaria lietu- višką valdžią. Beveik visi ją keikia. Litu įvedimas nepadarė jokios geros atmainos. Dar seniau aukšniai giltavo Prū- sų pusėje, o su litais tuo žvilgsniu daug blogiau. Žiemos metu žmonių pa- dėtis dar labiau pablogės. Korespondentas.

KAS DAUGIAU ŽALOS PADARĖ?

"Socialdemokratas" (No. 138), kalbėdamas apie bendrą darbininkų frontą Lietu- voj, išmetinėja komunistam, kam jie i bendrą darbinin- kų frontą nori įtraukti ir Darbo Federaciją, "kuri tiek žalos padarė Lietuvos dar- bininkams, bešimininkauda- ma su krik.-demokratų blo- ku Lietuvoj". Bet mes ži- nom, kad social-demokratai, susiblokaavę su monarchis- tais ir kaizerio garbintojais, dar daugiau žalos darė, ypač 1918 ir 1919 metais, kada jie stiprino buožių diktatūrą prieš darbininkus, ir visgi mums rūpi įtraukti i bendrą darbininkų frontą tuos darbininkus, kurie dar eina paskui s.-d., nes mes žinom, kad daugiau darbininkų ko- nus su kapitalu, tuo greičiau jie pasieks savo laimėjimo.

Kada keno nors paklausi ar plentas ir kiti keliai bus taisomi, tai visi tik nusikva- toja. Su kelių naujinimu taip jau bloga, kaip bloga su įgyjimu naujų drabužių. Bėdnas darbininkas negali nei pagalvoti apie naujas drapanas. Jisai džiaugiasi, turėdamas kokius nors škurlius.

Jeigu darbininkas uždir- ba i mėnesį kelis tūkstan- čius auksinų, tai kaip gali jisai galvoti apie naują dra- panų eilę, kuomet pūdas ru- gių kaštuoja tiek, kad vie- nus sykiu praryja pusę jo al- gos. Apie pieną ir sviestą

Turkai Atsisako Nuo Dardanellų Apginklavimo, Bet Prašo Apsaugos nuo Užpuolimų

Tai Reikią Faktiną Turkų Pasidavimą Anglam.

Lozanna. — Talkininkai dalinai susiko galvą Turkų delegatam Artimųjų Rytų konferencijoje. Turkai suti- skio praleisti talkininkų karo laivus pro Dardanellus ir Bosforą. Pirmą jie reikala- vo, kad Turkijai būtų leista apsiginkluoti Dardanellais. Dabar nuo to reikalavimo taip pat atsisako. Padarę talkininkam nusileidimą šiais svarbiausiais punktais, dabar Turkų delegatai lyg

del juoko stato šitokias są- lygas: Kad talkininkai nelaikytų savo karo laivų Juodojoje Jū- roje; kad sumažintų vadina- mą neutralią ruožtą apie Dar- danellus, Bosporą ir Juoda- ją Jūrą, ir kad "apsaugotų" Turkiją nuo užpuolimo iš vandens ir oro. Rusų Sovietų delegatai vi- są laiką priešinosi panašiem Turkų nusileidimam. Tie nusileidimai reikią Turki- jos atsidavimą ant malonės talkininkų, ypač gi Anglijos.

I.W.W. ATMETA PRIEVARTĄ, SABOTAŽĄ IR MASINŲ VEIKIMĄ

Chicago, Ill. — Pasibaigė 14-as metinis suvažiavimas Pasaulio Pramoniečių (I.W.W.) unijos. Paskutiniuose posėdžiuose suvažiavimas priėmė rezoliucijas, kuriose reikalauja: kad būtų paluo- suoti politiniai kaliniai; kad būtų įvesta 6 valandų dar- bo diena; kad būtų suauka- ta viso pasaulio laivų dar- bininkų konferencija. Svar- biausia rezoliucija buvo prieš Amer. I. W. W. unijos dėjimąsi su komunistais ir sindikalistais.

darbe ir t.t.) O I.W.W. ne- pripažįsta nei prievartos, nei sabotažo. Sakoma, kad buvo gavę ir pakvietimą prisidėti prie Internacionalo Raudonųjų Profesinių Sąjungų. I. W. W. unijai nepatinka masinis veikimas, kurį skelbia ko- munistai ir Raudonasis Pro- fesinių Sąjungų Internacio- nalas. Tai esą "govėdos taktika". Po tų visų kritikų, I. W. W. vadai suvažiavime priė- mē, užgyrė ir patvirtino tik vieną kovos priemonę — tartiną streiką, "ekonomi- ni", kaip jie sako, įrankį. Be masinio veikimo, be ruošimo darbininkų del- ginkluotos revoliucijos "ai- doblistai" (I. W. W. nariai) nėra baisūs viešpatavimui kapitalo.

I. W. W. unija gavo pakvietimą prisidėti prie ber- lyniško Sindikalistų Inter- nacionalo. Pakvietimą atme- tē. Nes Sindikalistų Inter- nacionalas pripažįsta prie- vartos vartojimą ir sabota- žą (darkymą darbo, gadini- mą mašinų, tinginiavimą

Po tų visų kritikų, I. W. W. vadai suvažiavime priė- mē, užgyrė ir patvirtino tik vieną kovos priemonę — tartiną streiką, "ekonomi- ni", kaip jie sako, įrankį. Be masinio veikimo, be ruošimo darbininkų del- ginkluotos revoliucijos "ai- doblistai" (I. W. W. nariai) nėra baisūs viešpatavimui kapitalo.

Neleisiam Nė Pasijudinti Nužūrimiem Žmonėm Vengrijoj

Policija Galėsianti Uždri- nėti Laikraščius.

Budapeštas. — Vengrijos vidaus reikalų ministeris pa- darė parlamentui pasiūly- mą, kad būtų įvesta aštri policijos priežiūra ir cenzū- ra prieš nužūrimus žmones, tai yra prieš labiau susipra- tusius darbininkus. Nepurė- tų būt nužūrimai leidžiami i susirinkimus; jų laiškai, te- lefonai ir telegramai turė- ti būti griežtai cenzuruo- jami. Nužūrimu asmeniu turi būti skaitomas kiekvie- nas, kuris tik negerai kal- ba apie valdžią, religiją ar- ba yra nepatenkintas, kaip dalykai eina šalyje.

Pilsudskis Nekandida- tuoja i Lenkų Prezi- dentus

Varšuva. — J. Pilsudskis atsisakė priimti kandidatū- rą i Lenkų prezidentus. Len- kų seimo frakcijos uždaro- mis durimis laiko savo kan- didatų i prezidento vietą. Pilsudskis jau atsisveikino su kitų šalių diplomatiniais atstovais Varšavoje. — Iki šiol jis buvo vyriausias Len- kų karo vadas ir laikinas prezidentas. Jis vadino sa- ve socialistu.

HIPPODROME TEATRAS VERČIAMAS I HOTELĮ

New Yorkas. — Skelbia- ma, kad didžiausias New Yorke teatras, Hippodrome, greitai laiku būsiąs pakeis- tas i viešbutį, bei didelę de- partment-store įstaigą. Tik šią žiemą tasai namas bū- siąs naudojamas linksmini- mi žmonių. Su sekančiu pa- vasariu teatras pasikeis i kitokią įstaigą.

PAKORE 4 AIRIUS REPUBLIKONUS

Dublinas. — Karo teismo nuosprendžiu, pakarti Rory O'Connor, Liam Mellowes ir kiti du žymūs airių respub- likonų veikėjai. Šie keturi respublikonų vadai nužudyti be jokios ypatingos kalčios; vien tik todėl, kad kažin kas paskutinėmis dienomis nu- šovė vieną Airių seimo na- rį. Dabartinis Airių seimas yra Anglijos imperialistų bernas, priešas laisvos Ai- rijos respublikos.

ZUDO BULGARŲ POLITIKUS

Sofija, Bulgarija. — Visoj Bulgarijoj paskelbtas karo stovis. Pranešama, kad už- mušta daug žmonių, kurie turėjo svarbias politikoj vie- tas. Maištininkai buvo paė- mē i savo rankas Kustendi- l'io miestą. Paskui valdžios kariuomenė išmušė maišti- ninkus laukap. Areštuoti trys buvę rezervistų (atsar- ginų) oficeriai: Aleksandro- vas, Michailovas ir Afana- sevas. Nėra dar žinių, koks ištikrųjų tikslas tų maišti- ninkų.

Fašistų Valdžia Puldo Italijos Ūkį.

Lira Nusmuko 28%.

Roma. — Italų fašistam nekaip sekasi valdyti šalį. Kada fašistų vadas Musso- lini ėmė valdžią i savo ran- kas, jis ketino pataisyti Ita- lijos ūkį, pakelti Italų pini- gų vertę ir t.t. Dabar pa- sirodo, kad šalies ūkis ne- tik nesitaiso, bet žymen smunka. Nuo to laiko, kaip fašistai paėmė valdžią, tai Italijos lros vertė nukrito 28 nuošimčiais. — Pirm ka- ro lira buvo 19 centų su trečdaliu; dabar ji tik apie 5 centus.

Fašistų valdžia draudžia pirkti liromis užsienių pini- gų ir visokias vertės po- pieras. Bet bankininkai ir šiaip šmugelninkai nieko ne- paiso ir daro, kaip jiems ge- riau.

56 ŽMONES APSIDRAUĖ PO MILIONĄ DOLERIŲ IR DAUGIAU

New Yorkas. — Draudi- mo (insurance) kompanijų suvažiavimas paskelbė, kad vienais paskutiniais metais įvairūs Amerikos piliečiai, sykiu paėmus, apdraudė sa- vo gyvybę ant 9,300 milijonų dolerių. Vadinas, jiem mi- rus kompanijos turės išmo- kėti devynis milijardus 300 milijonų dolerių. Čia kalba-

PRANCUZAI SIULO ANGLAM KON- STANTINOPOLĮ IR MOSULĄ MAINAI UŽ RŪHR APSKRITĮ

ANGLIJOS FABRIKANTAI NESUTINKA PRANCUZAM DOVANOTI KARO SKOLAS

Londonas. — Šiandien prasidėjo talkininkų konfe- rencija. Prancūzai reikala- va, kad Anglai jiem dovano- tų karo skolas. Anglijos Fabrikantų Sąjunga nutarė, kad nebūtų dovanotos jokios skolos. Savo nutarimą įtei- kė Bonarui Law'ui, Angli- jos ministerių pirmininkui. Anglai reikalauja, kad Vokiečiam būtų duota mo- ratoriumas, tai yra, kad tam tikrą laiką palukėti jų sko- lų. Prancūzai iki šiol nusista- te nepalukėti Vokietijai ka-

ro skolų, jeigu Vokietija ne- atiduos i Prancūzų kontro- lum tikras kasyklas, giris ir t.t. "L'Oeuvre" ir kiti Par- žiaus laikraščiai atvirai sa- ko: Anglija turi leisti Pran- cuzam šeiminkauti Rūh- distrikte ir apskritai voki- kose Reino upės provincij- se; o mes leisime Anglij- viešpatauti Konstantopoly Mosulo apskrities žiba- (Mažojoj Azijoje) Angl- taip reikalingas, kaip Pr- cuzam reikalinga Ruhr- skrities anglis.

RUSIJOS ŪKIS ŠUOLIAIS ŠOKA PIRMYN, SAKO ADVOKATAS RECHTAS

New Yorkas. — Sugrįžo iš Rusijos advokatas Ch. Rech'tas. Jis ten buvo du mėnesiu. Sako, Rusijos ūkis smarkiai taisosi. Tai, girdi, todėl, kad Rusija stengiasi savo pramonės vartyti to- kiais būdais, kaip jos varo- mos Amerikoje. — Tinkamas darbo paskirstymas, gamy- ba plačiąja papėde.

Nuo sausio 1 d. bus R- sijoje plačiai įvesti nauji- nigai, kurie turės tikrą au- so sidabro kainą. Rech'tas matė Raudon- sios Armijos paradus Pe- rograde ir Maskvoj. Sak- tai puikiausia armija Eur- poj; o raiteliai tai, girdi- tikra tobulybė.

TIK ŽIBALAS ATIDARĖ AMERIKONAM BURNAS LOZANNO

Washingtonas. — Ameri- kos atstovai Artimųjų Rytų konferencijoje Lozannoje tik tada prabilo, kad prasidėjo kalba apie žibalo šaltinius Turkų žemėse, Mažojoj Azi- joje. Tatai pažymi ir kon- gresmanas Connolly, demo- kratas.

\$9,000,000 Blaivybės Kūnijimui Amerikoje

Washingtonas. — An- kos valdžia padarė są- (biudžetą), kiek pinigų rės įvairiem reikalam iš- sti ateinančiais metais. Vy- dymui blaivybės (prohibi- on) paskirta devyni mil- lionai dolerių. — Be to, blaiv- nės įstatymas kasmet ne- valdžios išdui 900 milio- nolerių nuostolių. Tokią tr- žinišką sumą pirma valdž- surinkdavo, kaip mokestį (akčyžes) už svaiginam- gėralus.

ZINIŲ ŽINELĖS

Detroit, Mich. — Traukia- ma i teismą May Blenn For- dienė, kad ji samdė galvažū- di, idant užmuštų jos vyrą. Keturi šnipai liūdija, kad galvažūdui siūlė už tą dar- bą 20 tūkstančių dolerių.

Reino Provincijos B- siančios Greit Atskirtos Nuo Vokietijos

Berlynas. — Prancuz- dar smarkiau pradėjo už- tuoti, kad Reino upės pro- vincijos atskirtų nuo V- kietijos. Darbuojasi dar- pasamdytų Prancuzų d- džios agentų. Pranasau- ma, kad bėgyj šešeto sav- čių būsiąs sukilimas. U- sianti paskelbta atskira V- kiečių nepriklausoma re- publika. Tokia respubli- žinoma, būtų globoj Pr- cuzų ir aklas jų įrankis.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ
Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 2878.

Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries — \$8.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries — \$8.00.
Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries — \$8.00.

KAUDA DELEI RADIKALŲ VEIKIMO

Amerikos darbininkų judėjimas vėl įvairovės tūliams... Amerikos darbininkai eina paskui radikalus ir klauso jų.

Generalas Pershing'as, ir buvęs biudžeto direktorius Dawes, kalbėdami Chicagoj arklų susaidės (American Horse Show Society) parengtose prakalbose...

"Kada žmogus, nuteistas ir pasodintas kalėjimams... maistingus sentimentus, po jo paliovavimo pradėjęs veikti, ir kada tas žmogus gindamas sovietizmo principus gauna ovacijų nuo 3,000 ar 4,000 žmonių, gi Chicagoj žmonės turi pasakyti?"

"Ar Herrino skerdynės ir Komunistų Partijos sužiavimas Michigano giriose neturi mums reikšmės? Aiškite atsisaukimą, po kuriuom 1,800 pacifistų parašė, ir kuriame jie ragina Amerikos jaunikačius atadėti Amerikos jai reikalingoj valandoj. Jei mes bastume, tai pradėtume veikimą prieš visa tai!"

"Be abejonės, gen. Pershing'as, kaipo militaristas, ir kad šalies armija būtų padidinta, tai ir delto gazona žmones "radikalų pavojum". Vienok tik tuomi sa "Jo agitacija prieš radikalus negali būti aiškinama, kaip ir visi kapitalistinės tvarkos palaikytojai, ma- kad Amerikos darbininkai pradeda vis labiau ir lau nusiblaivyti; kad jų klasinė sąmonė auga; kad jie u negalima užbovoti, kalbant apie augstus "demokratos idealus" ir kapitalistų meilę darbininkams. Dar- ninkai mato, kad tik per kovą jie gali pagerinti savo vj ir panaikinti išnaudojimą. O tatai juk negali bū- malonu išnaudotojams ir jų pakalikams. Ve, delto ems ir prisieina verkšlenti, ir gaudinti "raudonuoju vovojum", ir šaukti kryžiaus karą prieš radikalus — a daugiau sakyti — prieš sąmoningų darbininkų judė- vj."

"Kovojuantiems darbininkams tatai, vienok, yra vi- lo" paprasta. Vilnietis.

ČIČERINAS IR CHILD'SAS

Niekuomet tokio aiškumo nepasireiškė Amerikos imperialistų jėvutiškumas, kaip aną dieną Lozannos konferencijoje, kuomet ambasadorius Child'sas iškirto savo ilgąjį "spycių" apie Dardanellų pertaką. Tai buvo k svetio akių monyimas, kuomet Amerika sakėsi nek- šiantį i Europos reikalus. Grietžai pasisakydamas ž tai, kad Vakarų Europos ir Amerikos imperialistai ontroliuoti Dardanellus ir kad jais laisvai galėtų plau- doti kariniai garlaiviai, Amerikos imperialistų atstos pasirodė esąs pačiam sukury tarptautinės, imperia- stinės politikos. Amerika, vadinas, aiškių-aiškiausia stojo tan frontan, kurį jau anksčiau sudarė Anglija, rancija ir Italija.

Turkai ir Rusai sako štai ką: Dardanellus ir Bosfo- a turi kontroliuoti Turkai, jų kanuolės turi saugoti tu ūros kelių neutralumą. Karo laivams nevalia plaukioti ais keliais.

Tai tokia yra Rusų politikos mintis, kuriai, zinoma, osiridžiai pritaria Turkija. Tuo tarpu Antantė ir jos nerikoniškas dėdė prisipyres reikalauja tarptautinės ntrolės ir pilnos laisvės karo laivams.

Kas yra ta tarptautinė kontrolė? Tai tas pats, ka ir autų Lygos kontrolė, ergo — kontrolė Anglijos ir rancijos. Ant kiek Amerika sutinka su ta kontrole, ant ak ji pasidaro priešus Rusijos ir Turkijos, ant tiek ji ori, kad tuodvi šalys pavirstų kolonijom, bei imperialis- tinių plėšikų naudojimo objektu.

Bet kaip tai įvyko, kad Francija, kuri ligi šiol dė- i Turkijos nacionalistų draugu, dabar pučia vienon don su Anglija?

Turkai yra daug geresni kareiviai, negu diploma- tie turėjo suprast, kad Francijas juos rems ligi tam

APŽVALGA

KADA AMERIKA IŠLYS IŠ SKOLŲ.

Amerika — aukso šalis. Veik pusė aukso, kiek jo randasi visame pasaulyje, yra Amerikoje. Visi skaito Ameriką turtingiausia pasaulyje šalimi. Bet kiek valdžia turi turto?

Jungtinių Valstijų iždinė paskelbė, kad valdžia turinti \$22,624,786,459 skolų. Bėgyme pastarųjų metų skolos sumažėję daugiau, negu pu- se miliardo. Vadinas, jeigu kasmet po tiek sumažės, kiek pereitais metais, tai i kokius 30 metų gal kaip nors ir iš- lys iš skolų.

Ar ne keisti dalykai? Karo metu Amerikos kapitalis- tai susikrovė naujus milio- nus, atsirado nauji milio- nieriai, kurie karo metu dy- go, kaip grybai po lietaus. Tuo tarpu valdžia įklimpo i didžiausias skolas ir dabar nežinia kada iš jų išlys.

IR LATVIJOJ FAŠIZMAS.

Fašizmas plečiasi visur — juodašimčių gaujos organi- zuojasi. Net ir tokioje šaly- je, kaip kad Latvija, jau at- siranda fašistų. Kauno "Lai- svė" No. 216 rašo, kad lai- ke kareivių iškilmių buvo šaukiama: lai gyvuoja Mus- solini!

"Demokratinės" valdžios smaugia komunizma, bet lei- dzia laisvai plėtotis fašiz- mui. Jeigu taip būtų pasi- elgę komunistai, jeigu jie būtų pradėję šaukti: lai gy- vuoją Leninas, tai, be abe- jonės, valdžia juos būtų tuo- jau suarėstavus. Bet dabar sūkauja juodašimčiai ir svei- kina savo pasaulinį vadą, todėl ir valdžia nekrepia jokios domės.

YRA KUO PASIDŽIAUGTI.

Labai dažnai ubagas džiaugiasi lazda, bet tas jo džiaug- smas būna tuščias, nes laz- da, nors ir nauja, turtinges- niu ji nepadaro ir nuo uba- gystės neišgelbsti.

Lyginai taip atsitiko ir su Lietuva. Kiek tai buvo džiaugsmo įvedant savus pi-

tikro laipsnio, bet priešinsis tam, kad Turkai atsisto- tų ant savo ločių kojų. Ne savystovybė Turkijos rūpi Francijai, bet palaikymas jos tokiam stovy, kad ji kuol- labiausia priderėtų nuo Francijos. Mes tą visuomet pabrėždavom.

Jeigu Francija sudrūtino Anglijos poziciją, tai Amerikos atstovo Child'so deklaracija sustiprino visą tarptautinį imperialistų frontą Lozannos konferencijoje.

Rusija ant tiek stipri, kad užsienio politikos klausimais ji gali vesti savystovę aktyvę liniją. Bet kaip bus su Turkija? Josios smulkburžuazinė valdžia gali nust- gasti Child'so grasinimų ir nusileisti Antantei. Tas žv- ymiai pasunkintų Rusijos, Turkijos ir, abelnai imant, Azi- jos tautų išsiliuosavimą ateityje.

Prie caro laikų Turkų kanuolės kontroliavo Bosfor- a ir Dardanellus, kad carinės Rusijos laivynas nepra- simuštų i Viduržemio Jūrą. Dabar gi Dardanellus no- rima pavesti priežiūrai Anglijos ir kompanijos, kad ši, bile patogiai valanda, galėtų įkasti Rusijai.

Tai nėra koks mažozis. Tai yra svarbi galimybė ateityje, nes juk mirtinas konfliktas revoliucinės Rusi- jos su imperializmu yra didžiausia ateities problema.

Kai mes rašom šį straipsnį, iš Maskvos jau pranė- ta i New Yorko "Times'ą" kad Anglija derasi su Ru- manija delei įsigijimo rumuniškam pakrantly Juodma- rių kelių anglies stočių. Kas gi tai, jeigu ne steigimas sau bazos pačioje Rusijos pašonėje.

Jeigu Turkija kontroliuotų Dardanellus ir Bosfo- rą, tuomet ir jai ir Rusijai pavojus būtų daug mažes- nis; tuomet raktai i Artimuosius Rytus nebūtų Anglijos kišeniuje. Tuomet Azijos tautų pasiliuosavimo vlap- dā greičiau ateitų — o juk Azija tai pilvas europinio imperializmo, kurio galva randasi Londone. D.

ingus. Rodėsi, kad kaip greit bus įvesti savi pinigai, taip greit viskas persikeis, daly- kai greitai pagerės.

P pinigai paleisti apyvar- ton.. Vėl naujas džiaugsmas. Bet neilgam. Dabar jau kas kita rašoma: pavyzdžiui, Brooklyno "Vienybė" ve ka- rašo:

"Ivedus litus Lietuvoje tikra ekonominė revoliucija. Viskas baisiai pabrango. Manufaktūra ir apsiavimas, taipgi geležis brangiau, ne- gu Amerikoje. Sviestas, ko- pustai, mėsa pigiau, negu Amerikoje. Duona taip, kaip Amerikoje. Bulvės bandoma net iš Vokietijos".

Vadinas, kaip kas bran- giau, negu Amerikoje, o darbininkų algos daug žė- mesnės.

JIS IŠITIKINĖS.

Latvijoj laike patriotinių iškilmių buvo ir socialde- kratas Rainis, poetas. Apie tai Kauno "Laisvė" ve ka- rašo:

"Iškilmėse dalyvavo taip pat ir latvių poetas Rainis, kuris kalbėtojų buvo prašo- mas išstoti iš socialde- kratų partijos ir būti tikru latvių tautos mylėtoju. Rai- nis atsakė, kad jis niekuo- met nekovošias prieš latvių tautos vėliavą ir kad jis, kaipo darbininkų atstovas, esąs išitikinęs, kad Latvijos darbininkai yra ne komunis- tai, o nacionalistai".

Jeigu taip, jeigu socialde- kratatai nekovoys prieš tau- tos vėliavą ir jeigu jie išiti- kine, kad jų atstovaujami darbininkai yra nacionalis- tai, o ne internacionalistai, tai kokiems paibeliams jie dar užlaiko savo partiją ir nesusijungia su nacionalistų partija? Juk principu jokių skirtumų nėra.

VEI KLAULYSTĖ IŠKIRTO.

Niekas tiek kiaulystę so- cialdemokratams bei socia- listams neiskerta, kaip komunistai. Nespėja socialis- tai apsidairyti, kaip štai ir susiduria su kiaulyste. Pa- imkime, kad ir Lietuvos Sei-

mą. Steigiamajam Seime ne- buvo komunistų, todėl ir so- cialdemokratų frakcija buvo liūosa nuo tų kiaulystę, bet dabar, atsiradus komunis- tams, kiaulystę netrūksta.

Kauno "Laisvė", aprašy- dama apie Seimo pirmą po- sėdį, ve ka paduoda:

"Prieš posėdžiui praside- dant kairėje kilo kaž koks sujudimas, kas atkreipė vi- sų domę ir visi sužiūro i kairę. — Šiek tiek susivėli- nę ateiti socialdemokratai, visai matyti jiems netikėtai rado pirmąsias savo vietas užimtas Vilūno grupės at- stovų, kurie buvo griežtai beatsisakę socialdemokra- tams jų vietas užleisti ir tik- tai po ilgesnių derybų ir gy- vesnių pasikalbėjimų, social- demokratams pavyko dali- nai savo vietas atgauti, bet pats Vilūnas pasiliko sėdėti gret socialdemokrato Capin- skio."

Argi reikia didesnės kiau-

VAKAR KARDAS, O ŠIANDIEN PAGELBOS RANKA

Dar tik kelios dienos atgal Amerikos buržuaziniai laikraščiai ir diplomatai kė- lė didžiausį šturmą prieš turkus nacionalistus. Taip pat atsimename, kaip šios šalies krikščioniškos bažny- čios nešė rezoliucijas ir rei- kalavo, kad tuojaus būtų pa- skelbtas karas nedavierkom turkam. Ištikrujų atrodė, kad šios šalies krikščioniška širdis apsiplūsus krauju ir pa- gatava šaukšte vandens pa- skandinti visą atgimusią Turkiją.

Bet kitoks vėjalis pustelė- jo ir ta baisioji audra nuti- lo. Apie tuos "baisuosius" turkus beveik visai nieko nebesigirdi. Kodel ta stai- gijė permaina? Kame pakas- tas šunytis?

Šai visa paslaptis: "Jeigu Turkai gautų Mo- sulą, tai jie, be abejonės, geriaiu prisimty Ameriką, kaipo partnerį išvystyme ži- balo šaltinių, negu Angliją, arba Franciją... Jeigu mes norime žibalo šaltinių, mes pradėkime su simpatija tur- kams.

"Nesmagu, kad Turkai da- bartiniu laiku neturi žibalo laukų. Bet jeigu mes padar- rytume spaudimą ant Ang- lijos, Francijos ir Italijos, mažu mes pajėgtume priver- sti konferenciją atiduoti Mosulą atgal Turkijai. Visai neapsimoka būti Mosulo lo- šyje, jeigu mes nesidarbuo- simė visaširdžiai. Jeigu mes stovėsime su turkais ir ko- vosime už juos, mes gal būt ir gautume atlyginimą. Ži- noma, reikėtų kokio nors paaiškinimo, kad nūraminus religinius balsus, bet nėra abejonės, kad tas galima pa- daryti". ("N. York Times", lapkričio 25, 1922).

Ot kas atmainė Amerikos dievobaimingą sielą! Tai Mosulo žibalo pakvipimas. Amerikos Žibalo Trustas užduodė gerus pelnus Turki- joj ir jis įsakė ir šios šalies valdžiai ir bažnyčioms užsi- daryti burną apie turkų "ne- dorybes" ir apie karą prieš Turkiją. Ateina iš Lozannos žinių, kad greitai laiku bū- siantis padaryta atskira su- tartis tarp Amerikos ir Tur- kijos. O dar taip neseniai Bostono prakalbo šalies se- kreterius Hughes išvadino turkus "barbarais" ir "žmog- žudžiais".

Kaip žibalo trustas grie-

lystės, kokią padarė d. Vi- lūnas? Juk atsisėsti greta socialdemokrato Čipinskio, greta profesorius Čipin- skio, kuris 1909 metais lai- ke gegužinės šventės Liepo- juje mokiniams krėtė kiše- nius, įsieškodamas atsišau- kimų, išleistų socialdemo- kratų partijos, kuris už atsi- šaukimus atidavė i policijos rankas du komercinės mo- kyklos mokinius, kuris už- draudė mokiniams ir toms gaspadinėms, pas kurias jie gyveno, įsileisti pas save V. Čibirą, kaipo socialdemokra- tų, komunistui, tai didžiau- sias kiauiliškumas, kokį tik komunistai ir gajū iškūrti. Jeigu taip būtų 1909 ar vė- liau, bet ne 1922 metais, tai socialdemokratas Čipinskis tuojuas paskambintų Liepo- jaus policmeisteriui ir tas apsidirbtų su Vilūnu, bet dabar ne tie laikai, todėl ir prisieina greta tokio gava- lo, kaip Vilūnas, sėdėti.

Argi reikia didesnės kiau-

krašto šalinis. Raudonoji Armija gerai organizuota, gerai išlavinta ir gerai gink- luota. Jeigu Lenkų ponai pabandytų įkelti koją i So- vietų Rusijos teritoriją, Raudonoji Armija greitai jiems parodytų, kur pipirai auga. Tačiau tas parodo, kad Rusija visuomet turi būt ant sargybos.

A. B.

KAPITALO VIENYBĖ AUGA

Beveik kožną dieną laik- raščiai praneša apie didžiū- lių korporacijų jungimąsi i milžiniškus trustus. Plieno išdirbystęj taip vadinamos nepriklausomos kompanijos susivienijo i vieną trustą, panašų i "United Steel Cor- poration".

Ne vien tik plieno magna- tai vienijasi. Šiomis dienomis susliejo i daiktą dvi milžiniškos adatos pramo- nės kompanijos, butent: "A- merican Woolen Company" ir "Consolidated Textile Corporation". Šito naujo trusto metinis biznis siekia \$250,000,000. Tatai didžiau- sias tos pramonės trustas visam pasaulyje.

Ir taip kiekvienoj pramo- nės šakoj kapitalas vis da- riausiai ir daugiau koncentruo- jasi. Kiekurios mažesnės kompanijos pristungia prie didesnių, kitos bent kelios susijungia i vieną trustą, ir taip kapitalo vienybė auga. Juk šiandien Jungtinių Val- stijų pramonė yra rankose kelių didelių trustų. Tiktai saujalė plutokratų valdo ša- lies, turtus ir gamybos ma- šina.

Antroj-gi medalio pusėj mes matome suvis kitokią padėtį. Tai yra Amerikos darbininkai vis dar tebėra pasidalinę i amatinės unijas, neveizint tų, kad musų priešai jau susivienijo pramoniniai. Prieš suvienytas kapitalistų spēkas dar- bininkai stovi pasidalinę i atskiras, menkutes grupe- les.

Tik viena gali būt išvada: laikas, labai laikas amati- nės unijoms susijungt i pramonines unijas.

ZIGZAGAI

Amerikos tautininkai svarsto apie isteigimą Chi- cagoje dienraščio ir sako, kad jeigu dienraščia būtų isteigtas, tai pasekmės bū- sių užtikrintas.

Taip, aš tam tikru. Ten jau išliski keli jū dienraščiai, tai ir naujai isteigtam vė- tės rastusi.

Girdėjau, kad Jurgelionio kompanijos agentai atvyko i New Yorką ir apieškos durnių įieškoti, kurie pir- kty kokius ten šėrus.

Pats Jurgelionis durnio nesuranda, tai savo agen- tus siuntinėja.

Visi laikraščiai Clemen- ceau, buvusį Francijos mi- nisterių pirmininką, vadina tigrū. Bet kada padėri i tą žmogų, tai jis panašus i ežį, šuns užpulta, o bū i tigrū.

Kiekvienas Lietuvos žmog- esas paremtas anksu, kuris randasi Amerikos liaisvės kišeniuose...

LAIKAS REIKALAUT ŠVARAUS ORGANO

Kiekvienas S.L.A. narys turi pasiimti "Tėvynę", perskaityti ją ir paklausti paties savęs: Kam mūsų organas tarnauja?

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš darbininkų ir darbininkių. Yra keletas smulkių biznierių ir smuklininkų, bet jie sudaro nesvarbią mažumą mūsų Susivienijime. Tokiu būdu ir mūsų organas turėtų būti vedamas tikrai darbininkiškoji dvasioje. Dabar gi to nėra. "Tėvynės" visa dvasia taip ir dvokia buržuaziniu raugu. Jeigu kur žodis kitas ir užtariama už darbininkus, tai tik pusiau lūpų, lyg kad iš prievartos. Kas skaito mūsų organą, tas skaito su manim, kad nėra tokio

šlamšto, kuris būtų perpurvinas "Tėvynės" špaltoms.

Pav., kad ir kas link Rusijos darbininkų. Rusijos liaudies sutriuškino carų viešpatavimą, išliuosavo mažąsias tautas iš po despotizmo letenos (jų tarpe ir Lietuvą) ir pasiėmė valdžią į savo rankas ir per penkerius m. didvyriškai kovoja prieš liaudies priešus, o bet gi mūsų organas tiesiog ugnia spjauda ant Rusijos varguomenės. Mes žinome, kad vienos šalies varguomenės reikalai ir reikalai viso pasaulio darbininkų yra tie patys ir kad vienos šalies darbininkų pareiga visais galimais būdais remti darbininkus kitos šalies jų kovoje prieš prispaudėjus ir išnaudotojus. Ir kuomet dusantrio šimto milijonų darbininkų ir bėdų valstiečių sukilo ir namynė po koja priešą ir kuomet ant jų puola kitų ša-

liu buržuazija, tai mūsų švenčiausia užduotis ištiesiti jiems ranką. Dabar gi mūsų didžiulės organizacijos, beveik išimtinai susidedančios iš darbininkų, organas, dantį griežtai prieš išsiliosavusius pusantro šimto milijonų vergų.

Kas liečia Lietuvos reikalus—irgi tas pats. "Tėvynė" neremia iš viso peties Lietuvos Profesinių Sąjungų ir tų sąmoningų darbininkų, kurie yra pūdomi Lietuvos kalėjimuose. Toli nuo to. Jinau Lietuvos vargdieniais, mūsų broliais ir sesutėmis, visiškai nesirūpina. Mūsų organas padus lažo Lietuvos buržuazijai. Jeigu jinai pakritikuoja dabartinę Lietuvos valdžią, tai ne todėl, kad jinai buožų, kunigų ir ponu, žodžiu, išnaudotojų valdžią, kurią reikia nuvertinti ir jos vieton įsteigti vargdienių valdžią, bet tik

todėl, kad jį nesėdi tautininkai buržuai.

S.L.A. nariai privalome reikalauti, kad mūsų organas, kaipjo dvasinis vadovas darbininkiško susivienijimo, ir tarnautų darbininkams, ir tikrai darbininkams. Nejauggi mes esame ant tiek tamšų ir apsnudę, kad keli ponai, susisipietę apie "Tėvynę" ir Pildomąją Tarybą, gali spjaudyti mums į veidą ir ginti mūsų mirtinų priešų reikalus? S.L.A. Narys.

PROTO REVOLIUCIJA

Kur buvęs, kur nebuvęs, kaip yla iš maisto, išlindo "garsusis" Tadas Kučinskas, kadaise buvęs socialistas, vaskui laisvamaniis, o dabar dievas žino kas, ir saukia:

"Praeities revoliucijos mus aiškiai mokina, kad revoliucijos buvo ne proto, bet ūpo revoliucijos, sutelkė visai prastas pasekmes. Žmonės per ūpo revoliucijas nieko neatsiekė ir niekad nieko neatsieks.

"Paimkim, pav., Rusijos bolševikų revoliuciją, ta revoliucija buvo ūpo, o ne proto revoliucija". Apipurvinęs Rusijos liaudį, tasai "proto revoliucionierius", drožia: "Kad revoliucija būtų pasekminga, turim pirma padaryti prote revoliuciją, o kuomet įvyks prote revoliucija, tai politiška ir ekonomiška revoliucijos įvyks visai nejučiomis".

Kadangi kiekvienas šlamštas randa vietą S.L.A. organo špaltose, tai nesistebime, kad ir šis žiupsnelis Kučinsko nesąmonių surado jam vietą. Tik tiek keista, kad Kučinskas pradėjo skelbti "proto revoliuciją". Čia tik ar neveikia ekonominis determinizmas? Keletas metų atgal Kučinsko pilve sicutė didžiausia revoliucija (mat, buvo kalbos), tai ir jis savo prakalbos skelbė "ekonomijos ir politikos" revoliuciją. Kas dabar pasidarys su tuo prabėgusiu šimtmečių "proto" apaštalu?

Pavojus kur nors yra. Kuomet prote kyla revoliucija ir nuvertia smegenis, beprotamnis būna vienintelė išeitis.

Kiek toliau ponas Kučinskas griežia: "Lietuvos žmonės turėjo teisę laisvai apkalbėti savo reikalus ir rinkti atstovus į šalies įstatymdavystę". Bet, girdi, išrinko

savo priešus. Ot ir čia buvusi ūpo, o ne proto revoliucija.

Draskymas Lietuvos darbininkų organizacijų, uždarinėjimas laikraščiu, komunistų desėtkais sušaudymas, šimtų įkalinimas ir pūdymas bastilijose, Kučinskui reiškia "teisę laisvai apkalbėti savo reikalus".

Tas parodo, kad šito "naujos" prabėgusiu šimtmečių evangelijos skelbėjo prote istikrųjų įvyko revoliucija!

PUKIAUSIA LIETUVISKA KVIETKŲ KRAUTUVĖ

Padarome geriausius vainikus ir buketus del veselijų, šermenių, varduvių ir kitokių reikalų iš šveicių sukintų gėlių. Reikalui esant visuomet kreipkitės pas mane. Užsakymus priimu ir per telefoną.

M. KREIVĖNIENE, 202 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. Greenpoint 6195

AR ESI TIKRAS SAVO AKIŲ GERUMU?

Ar esi užtikrintas, kad akiniai, kuriuos nešioji, yra atitinkanti tavo akim?

PERSITIKRINTI. ATEIK PAS MEDOFF OPTICAL CO.

830 Manhattan Avenue, BROOKLYN, N. Y.

Valandos: Nuo 10 ryto iki 8:30 vakare. (Priešais Greenpoint Teatrą) Telephone: Greenpoint 4086

Phone Cypress 3980.

OSVALDAS KIBURIS

Užlaiko Pukiausią LIETUVISKĄ VIEŠBUTĮ, gamina geriausius užkandžius, todėl kiekvienam lietuvii yra patogi vieta užėjimui. Atvažiuavę į East New York, niekuomet neužmirškite atsilankyti pas OSVALDĄ KIBURĮ 858 Glenmore Avenue, Brooklyn, N. Y. (East New York)

Pirkite Šias Įdomias Knygas Dabar. Tai Dar Ir Dovanų Gausite!

PATARIMAI VYRAMS APIE LYTTIES DALYKUS. 236 pusl., su paveikslais, apdaryta. Kaina \$2.00. Aiškiai ir teisingai aprašyta visas vyro lyties gyvenimas; lyties ligos ir kaip jų išsivystyti; suaugusių; prostitucija; apavėdimas ir šeimyninis gyvenimas; kaip aiškinti vaikams lyties aprašymus ir t. t. ir t. t. Tai tik suminėmis kelių iš daugybės įdomių dalykų, kurie toje knygoje aiškiami. Kiekvienas jaunikaitis ir vedęs vyras turi šią knygą turėti.

PATARIMAI MOTERIMS IR MERGINOMS APIE LYTTIES DALYKUS. 256 pusl., su paveikslais, apdaryta. Kaina \$2.00. Teisingai ir suprantamai aprašoma visų mergaitės ir moters lyties gyvenimo. Tarpe daugelio kitų dalykų, aprašyta lyties organai ir jų veikimas; antdrėpimas; apavėdimas; apvaisinimas; gimdymas; lyties ligos ir kitos moterų lyties suaugusių; kaip būti laiminga gyvenant poroje, ir t. t. ir t. t. Ši knyga pirmučiausiai skiriama merginoms ir moterims.

Tačiau šios dvi knygos lyg ir viena kita, papildė ir kaip vyrui, taip ir moteris privalo jas abi turėti, nes dažnai prireikia naudotis vienos ar kitos knygos pamokymais. Abi knygos parasytos lyties klausimų tyrinėtojo D-ro W. J. Robinsono.

Sisųkšt tas knygas į Lietuvą, gimtinėms ir draugams — jiems nėra kur tokių knygų gauti. Lietuvos cenzūra tas knygas įleidžia.

Pinigus ir reikalavimus sisųkštite šiuo adresu: J. BARKUS, Box 129, Gen. P. O., NEW YORK, N. Y.

DOVANOS. Visiems, kurie pirks šias abi knygas iki šio mėnesio pabaigos, dovana pridėsime įvairių knygelių vertės 50c. Kurie pirks hile kurių vieną knygą, gaus dovana knygelių vertės 25c. Pasiskubinkite!

MAKSIM GORKIJ.

MAKARAS ČUDRA

(Tąsa)

— Kartą sėdėjome visi susirinkę ir kalbėjome apie įvairius reikalus. Ilgu, liudna pasidarė. Danila ir prašo Loikos: — "Zobare, padainuok dainą, palinksmink sielą." O tas perveidė akimis Rada, kuri netoli jo gulėjo augštiekiu ir žiūrėjo į dangų. Užgavo stygas. Smuikas taip ir prašeko, tarsi tai tikrai būtų mergelės širdis. O Loika uždainavo:

Ei op! Krutinį deg' ugnis. O taip platus stepai! Kaip vėjas greit's mano arklys. Ranka spaudžiu tvirtai!

Rada pakėlė galvą, atsisuko į dainininką ir nusijuokė. Nušvito jo akys kaip aušra.

Ei, op-ei. Nagi mano žirge. Jau lėksime tolyn.

Stepai dengias tūštą migla, Už stepų diena eina šviesyn.

Ei-op. Lėkim sutikti dieną. Augštyti iškilti bandyk.

Bet tik iškilęs gražuolį mėnų Karčiais, žirge, neužkabyk.

—Ot, dainavo. Jau dabar niekas taip nedainuoja. O Rada ir sako, tarsi šaltu, vandeniu mus pildama:

— "Geriau tu, Loika, žiūrėk, taip augštai neslerajok, nes gali nupulti, dargi nosia kar nors tiesiog purvynan, ir ūsus įsipurvinti."

—Loika į ją pažiūrėjo žvėries žvilgsniu, bet nieko nesakė—skaudžiai nukentė vaikas, ir vėl sau dainuoja:

Ei-op. O jei prašvis diena Ir mes abu miegosim. Ei, ei. Juk mes abu tada Ugnij gėdos sudegsim.

— "Tai bent daina" — sako Danila — "niekados nesu girdėjęs tokios dainos. Tegul velniai iš manęs sau pypkė pasidaro, jei meluoju." — O senas Nuras pakraipė ūsus, patraukė pečius. Ir mums visiems buvo malonus ant širdies nuš Zobaras dainos. Tik vienai Radai netiko.

— "Lygiai taip sykj ūdas biržės pamegdžiomas erelio klegėjima," — sako Rada, tarsi metė sniegu ant mūs.

— "Gal būt tu, Rada, rimbo nori?" — prisiartinęs prie jos Danila sako. O Zobaras metė keptų į žemę ir visas pajudęs kaip žemė sako: — "Palauk, Danila. Karštam žirgui suvaldyti reikia plieninių žąslų. Atiduok man savo dukterį už pačią."

— "Tai, kad pasakė, nagi imk, jei gali ir nori, — sako juokdamasis Danila.

— "Gerai, — atsiliėpė Loika, ir Radai sako: — "Na, mergele, biskelį manęs paklausyk, tik nesipūsk. Daug aš mačiau jūsų sesučių, ei, kiek daug. Bet nei viena neigrėbė mano širdies taip, kaip tu. Ei, Rada, apvaldei tu mano sielą. Na, bet kaip kam lenta, taip ir turi būti, ir... E! nėra tokio arklio, ant kurio būtų galima pabėgti pačiam nuo savęs... Imu tave sau už moterį, prieš dievą, savo garbę, tavo tėvą ir visus šiuos žmones prisiekiu. Bet žiūrėk, mano laisvei nesipriešink — aš vistiek pasilieku laisvas žmogus ir gyvensiu taip, kaip man patinka, — ir jis prisiartinio prie jos, sukandęs dantis ir akimis žėruodamas. Žiūrime, jis ištiesė jai ranką, — ot, namome sau, ir uždėjo apinasrį ant laisvo stepų žirgo Rada. Tik staiga, žiūrime, sumojava rankomis ir augštiekiukas puolė jis ant žemės... — Kas do stebuklas? Rodos jaunikaitiui širdį kulka perversė. Mat, Rada smogė jam per kojas šikšniiniu rimbu ir patraukė į save, — tai delto. Loika parpuolė.

— O mergšė vėl guli nesijudindama ir tyliai šypsoi. Mes laukiame, kas čia bus toliau. Loika sėdi ant žemės rankomis galvą susiėmęs,

tarsi bijodamas, kad Rada nesmogu per galvą Paskui tyliai atsikėlė ir nuėjo į stepus, nesidairydamas. Nušas man pakusdėjo: — "Dabok ji, — Aš nuslinkau paskui Zobarą nakties tamsoj. Taip tai, sakalėli.

Makaras iškrėtė iš pypkės pelenus ir vėl pradėjo išnaujo kimšti ją. Aš susivyniojau ploščiu šilčiau ir gulėdamas žiūrėjau į jo seną veidą, pajudavusį nuo vėjo ir karščio. Jis rusčiai, rimtai suraukęs kaktą ką tai pats sau kusdėjo. Tankus, žili jo ūsai krutėjo, vėjas taršė ant jo galvos plaukus. Visas jis buvo panašus į seną aržuolą, žaibų apsilvintą, bet vis dar tvirtą ir besididžiuojantį savo jėga. Marios kaip ir visuomet kusdėjos su krantais ir taip jau nešiojo tą kusdėjimąsi po stepus. Nonka jau nedainavo. O debesiai susirinkę ant dangaus darė rudens naktį dar tamsesne ir baisesne. Makaras vėl kalbėjo:

— Loika ejo koja už kojos, nuleidęs galvą, nukoręs rankas. Atėjęs prie upelio atsisėdo ir sunkiai atsiduso. Taip atsiduso, kad iš galesčio mano širdis pasriuvo kraujais, o prieti arti jo vis tik nedrįsiau. Žodžiu, juk, širdies skausmų nepalengvinsi — teisybė? Taigi. Sėdi jis valandą, sėdi kita ir trečia, nesijudindamas — sėdi.

— Aš netoli gulėdamas tėjimu. Naktis šviesi, mėnulis savo sidabriniais spinduliais apšvietė stepus, ir toli viskas matėsi.

— Staiga žiūri: nuo abazo skubiai eina Rada. Man pasidarė linksma, o, puiku! — manau sau — šauni merga, ta Rada. Štai prisiartinio prie jo, o jis ir negirdi. Uždėjo ji jam ant pečių ranką, sudrebėjo Loika, atnėrė rankas ir pakėlė galvą. Ir kad pašoks, kad griebis už peilio! Oh, papjaus mergšė, manau sau, ir jau norėjau šaukti abazą, bet pabėgęs arčiau jų girdžiu:

— "Mesk peilį. Galvą aš tau tuojau suardyčiau." — Žiūri: Rada turi rankoj pištalietai ir taiko Loikai į kaktą. Ot sėtonas mergai!... Nagi manau, jie dabar lygys spėkomis. Kas čia toliaus bus?

— "Klausyk," — užsikisdama už juostos pištalietai Rada sako Zobarui: "Aš atėjau ne užmušti tave, o talkytis, mesk peilį. Jis metė ir liudnai žiuri jai į akis. Keistai visa tai atrodo, broleli. Stovi du žmonės, žiūrėdami kits į kitą žvėries akimis. Abu tokie geri, puikūs žmonės. Mato jiedu tik šviesus mėnulis ir aš — daugiau niekas.

— "Klausyk manęs, Loika, aš tave myliu, — sako Rada. O tas tik peičiais truktėlėjo, tarsi jo kojos ir rankos būtų surištos.

— "Mačiau aš daug jaunikaitių, o tu už juos visus gražesnis, prakilnesnis ir siela ir veidu. Mirktelėjau jiems akia — visi ūsus nusiskustų, panorėčiau — visi jie pultų man po kojomis. Na, bet kas iš to. Jie ir taip jau neperdaug naršus, o aš juos dar labiau į bobas paversčiau. Nedaug liko sviete šaunųjų čigonų, visai nedaug, Loika. Niekuomet aš nieko nemylėjau, Loika, o tave myliu. O ir laisvę aš dar myliu. Laisvę, Loika, tai aš labiau myliu negu tave. O be tavęs man negyventi, taip ir tau be manes negyventi. Tai aš, ve, ir noriu, kad tu būtum kūnu ir dūšia mano, girdi?" — O jis tik nusijuokė.

— "Girdžiu. Linksma širdžiai klausyti tokios tavo kalbos. Nagi, toliau pasakok."

— "Ir dar štai ką, Loika, kaip tu neišsiskūnėsi, aš tave apveiksiu. Tu busi mano. Neį laiko veltui neiekvok. Tavo laukia mano bučiniai, mano meilumas: tvirtai aš tave bučiuosiu, Loika. Mano bučiuojamas, tu užmirsi laisvą gyvenimą... ir tavo gaisvosios dainos, ką taip linkmiai naršiusi čigonus, noskambės daugiau po stepus — dainuosi tu jau meilės švelnius dainas man — tavo Radai. Tai ir neiekvokie veltui laiko, sakau tau, rytoj pasiduosi man, kaip vyresniam draugui. Nusilenkai man po kojomis visam abazui matant ir pabučiuosi man dešinę ranką, o tada aš būsiu tavo pati."

Vertė Vūnietis. (Toliaus bus.)

DETROIT'O KRIAUCIUS. Darau siutus, overkotus ir futrus pagal naujausią madą. Materijos geros ir didžiausiam pasirinkime. Darbas garantuotas. Kainos nebrangios. Atsilankykite visi! JUOZAS LAUKYS, 2238 Caniff Ave. HAMTRAMCK, MICH.

LIETUVIS FOTOGRAFAS. IR MALIORIUS. Nufotografuoja ir numalevoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu: JONAS STOKES, 172 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

Dailitai, kurie Užlaikomi Nėgesniam Laikui. AUKSORIUS R. LIPTON. Visiškje brangakmeniai, žiedai, laikrodžiai, įvairūs auksiniai ir sidabriniai dailitai ir laikrodžiai su didžiausiu pasirinkimu galima gauti pas R. LIPTON, 701 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIS DENTISTAS DR. A. PETRIKA. 229 BEDFORD AVE., Kamp. N. 4-tos gatvės. Valandos: Nuo 10 val. ryto iki 12 val. Nuo 2 po pietų iki 8 val. Penktadieniais, sekmadieniais ir švenčių dienomis tik pagal sutartį.

ATGAUKITE SAVO SVEIKATĄ TEN, KUR DAUGELIS KITŲ ATGAVO. JEIGU JŪS KENČIAT nuo nervų suirimo, kvatolio, silpnumo, kraujos ir odos ligų, akių mirgėjimo, prastos atminties, nervų silpnumo, hemigis, skaudėjimo sprando ir nugaros skaudėjimo, reumatizmo, gerklės skaudėjimo, skilvio nesaugumo, vidurių nedirbimo, aptraukto liežuvis ir vidurių užkietėjimo — ATEIKITE PAS MANE. NAUDOJAMA MODERNISKA METODA. Dr. LEWIS, 120 East 29th St., Tarpe 4-tos ir Lexington Ave., New York, N. Y.

Ar jau turi knygą? Ižanga? Politinę Ekonomiją? Išgyyk pulkin knygą Ižanga? Politinę Ekonomiją?

Kiekvienas, kuris tik nori stoti eilėse klestiniai susipratusių darbininkų, ir nori pažinti aiškioje šviesoje savo klesos reikalus, — būtinali privalo perskaityti šią svarbią BOGDANOVO knygą IŽANGA POLITINĖ EKONOMIJA

Šią knygą neuženka tik perskaityti sykj ir jau viskas. Ją reikia skaityti ir studijuoti kelis sykūs; ją turi studijuoti ne tik pavieniai, bet ir įvairiose lavinimosi susirinkimuose. Joje yra išaiškinta tie dalykai, su kuriais mums reikia kasdien susidurti ir diskutuoti juos. Knyga gražaus formato, pulkiais apdėkto aparais. KAINA \$1.50. Dėrūtais popieriniais aparais Kaina \$1.00. Užsisakant adresuokite: "LAISVĖ" 46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, N. Y.

Perskaityk knygą Ižanga? Politinę Ekonomiją? Studijuok knygą Ižanga? Politinę Ekonomiją?

KORESPONDENCIJOS

SCRANTONO ĮVYKIAI.

23 d. lapkričio LMPS. 54 kp. ALDDL. 39 kp. ir ADP. LS. 51 kp. surengė maskaradų ba...

Tie Kuro špitolininkai mano, kad jie sustabdys progresyvią udėjimą Scrantone, bet lai jie epamiršta, kad jiem nepasieks mūsų judėjimą sustabdyti...

Vieną dieną turiu pastebėti Scrantono darbininkais publikai, tai ta, kad kuomet surendarbininkiškas prakalbas, atsilanko visai mažai žmo...

Matomai kompanija moka 25 c. per valandą daugiau tiems, kurie organizuojasi į kompanijos organizuojamą uniją. Kompanija moka brangesnes algas...

Šitokis darbininkų skaldymas neveda prie laimėjimo kovos su išnaudotojais, bet į pralaimėjimą, į skurdą, ir sunkesnę kovą. Darbininkai turėtų dėti didžiausias pastangas, kad neda...

Colorados Mainierių Reikalavimas. Mainių darbininkai reikalauja, kad legislatura perleistų įstatymą, draudžiantį priimti ne unijos angliakasis ir kuo greičiausiai panaikintų ne unijos šapas...

Tokių būdu paselkmės buvo geros.

SUSITVĖRĖ STREIKLAUŽIŲ UNIJA.

DENVER, COLO. — Čionai susiorganizavo Denver and Rio Grande Western geležkelių kompanijos unija, kuri neprisidėsianti prie A. F. of L. ir nei prii jokia panašios organizacijos. Šita geltonųjų grupė susiorganizavo iš apie 2800 narių...

Tikslas šios organizacijos, turėti draugiškus ryšius su kompanija ir turėti išlavintus darbininkus delei greito ir "teisingo (fair) išrišimo algų ir darbo padėties. Tos organizacijos obalsis: "dienos darbas, už dienos mokesį" (day's work for day's pay).

J. F. Jackeman yra generalis pirmininkas. Jis yra Salt Lake City. B. E. Butler yra kasie...

Oficialiai D. and R. G. W. Ass'n paskelbė savo geras norus, pasakydama, kad niekas darbininko "nesulaikys nuo gavimo augštesnės algos, kaip tik jo paties nesugabumas".

Senosios unijos panaikina visą sistemą, kuri neleidusi darbininkų perkelti iš vieno skyriaus į kitą ir t.t. Pirmininkas Jackeman pranešė, kad dabartinės algos, kurios yra mokamos, busią mokamos iki 1 d. lapkr. 1923 m. Jeigu bus nupigintas pragyvenimas, tai bus mažinama ir algos, nes dabar esą mokama nuo 5—25c. daugiau per valandą, negu kad esą paskirta Geležkelių Darbo Buro.

Matomai kompanija moka 25 c. per valandą daugiau tiems, kurie organizuojasi į kompanijos organizuojamą uniją. Kompanija moka brangesnes algas, žinoma su tuo tikslu, kad suskaldžius dideles unijas į mažus skyrius, ir jeigu jai tas pavyks padaryti, tai už metų laiko, nėra abejonės, algos mokes 25c. mažiau per valandą, negu bus paskirta Darbo Biuro ir ta mažą grupę negalės pasipriešinti, nes bus persilpna.

Šitokis darbininkų skaldymas neveda prie laimėjimo kovos su išnaudotojais, bet į pralaimėjimą, į skurdą, ir sunkesnę kovą. Darbininkai turėtų dėti didžiausias pastangas, kad neda...

Colorados Mainierių Reikalavimas. Mainių darbininkai reikalauja, kad legislatura perleistų įstatymą, draudžiantį priimti ne unijos angliakasis ir kuo greičiausiai panaikintų ne unijos šapas. Tokis sumanymas buvo paduotas į "General Assembly" keli metai atgal, bet buvo atšmestas, nes buvo didelis pasipriešinimas iš mainių savininkų...

Pagal oficialio pranešimo, kurį aplaikė valstijos Industrinė Komisija nuo kompanijos iš Pueblo, Colo., kiekvienas mainie rys, dirbantis pas Juanita Coal and Coke Co., Bowie, Colo., išėjo į streiką. Streiko tikslo nepasako, bet neoficiališkai raporte sako, kad darbininkai išėjo į streiką, idant privertus kompaniją pripažinti uniją. Taipgi nepasako kiek daug išėjo į streiką.

Komisija tuojaus pradėjo tyrinėti ir surado, kad darbininkai sulaužė valstijos Industrinį Aktą, nepadudami notos kompanijai apie išėjimą į streiką. Ir sako, kad visi tie, kurie taip darė, pasistatė patys save prieš kriminalinį prasižengimą.

I šitokį begėdišką komisijos pareiškimą turime įsitęti, kad nepadavimą notos išnaudotojams skaito kriminaliniu prasikaltimu, o kada bosas išvaro darbininką iš darbo, nepadudamas notos, tai jam nieko nėra. Tai kamgi priklauso laisvė šioje šalyje? Tokis Industrinės Komisijos pareiškimas aiškiai parodo, kad laisvė priklauso vien tik buržuazijai, o darbininkams — vergija.

SPRINGFIELD, ILL.

Darbininkų Namats ir viršinininkų rinkimai.

Liet. darbininkai jau senai pageidauja įsigyti nuosavą namą su svetaine, tik geri norai nelengva yra įkūnyti. Bet čia, Springfielde, jau yra didelis namas, kuris kainuoja \$220,000; tas namas priklauso visų tautų darbininkams. Jis yra nuosavybė United Mine Workers of America, Distr. No. 12.

Tame name yra 5 svetainės, tinkamos susirinkimams ir įvairiems parengimams, tik darbininkai jomis, nesinauduoja, nes dabartiniai 12 distrikto biurokratėiški viršinininkai neįsileidžia tų, kurių pinigais tas namas nupirktas.

Tad ar nepatogiau būtų pašalinti dabartinius viršinininkus, o į jų vietas įdėti tinkamesnius žmones, kurie iki šiol dirba su mumis. O jau tada į savo namą bus lengviau prieiti. Kadangi 12 d. gruodžio bus rinkimai naujų viršinininkų U.M.W. A. Illinois distrikte 12 ir subdistrikte 4, tad balsuojanti priavalo apsižiūrėti, už ką balsuoja, nes jeigu pasilikis senieji, tai ir vėl engs, kaip engia ir pragai pasitaikius parduos darbininkus.

NANTY GLO, PA.

ALDDL. 213-ta kuopa paskutiniame susirinkime išrinko korespondentą M. Surmaitį. Tai gi stengisiosi kokią žinutę parašyti iš mūsų kolonijos i dienrašty "Laisvė". J. Mickus išrinktas "Vilnius" korespondentas.

Per agitacijos mėnesį neturėjome jokių parengimų, tik per agentą, d. Rakauską, gauta "Laisvei" 5 nauji skaitytojai ir 5 skaitytojai "Vilniai". Taip pat ir J. Mikus gavo vieną "Laisvei" skaitytoją. Manau, draugas Rakauskas pasidarbuos ir ant toliau užrašinėti darbininkiškus laiškrasčius. Dabar pareina 9 numeriai "Laisvės" ir Nanty Glo-ir 5 numeriai "Vilnius" ir vienas num. "Motery Balso".

ALDDL. 4-tas Apskritys rengia prakalbų maršrutą. Ir 213 kuopa apsiėmė rengti prakalbas. Prakalbos įvyks 14 dieną gruodžio, 6:30 val. vakare, Slavofų svetainėje. Apylinkės ir vietiniai lietuviai atsilankykite į šias prakalbas. Kalbėtoju bus draugas V. Andriulis. Knygius D. Rakauskas turėtų pasirūpinti knygelėlių del platinimo per prakalbas.

Angliakasyklos kol kas dirba pilną laiką, bet uždarbiai blogi ir darbas sunku gaut. ALDDL. 213 kp. susirinkimai įvyksta kas antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio pas M. Mičiulį stuboje. Tai gi, visi nariai turite lankytis ant susirinkimų. Tuomet mes nuveiksime didesnį darbą del darbininkų gerovės.

ALDDL. 213 Kp. Koresp. ŠELPKITE RUSI. JOS BADAU. JANČIUS. ŽMONES.

RIVERVILLE, W. VA.

Čia darbininkai nelabai interesuojasi savo reikalais. Yra keturios mainos ir unijinės. Bet unija mažai ką pagelbsti. Pavyzdžiui, mainieriai eina kiekvieną rytą prie mainų ir laukia, kol bosas pasakys ar eiti dirbti ar eiti namo. Taip darbininkai turi vargti kiekvieną rytą. Dirba tik po du ir tris pusdienius į savaitę. Iš kitur atvažiuavusiems darbas sunku gauti. Patartina darbininkam čia nevažiuoti darbo įieškoti. Jei nori eiti darbą gauti, tai pirmiausiai turi pasiūlyti bosą į stubą. O kuomet bosas ateina į stubą, tai turi žinot, ko jam reikalinga. Bosai nesigėdija ateiti į stubą, nes jie yra labai prie to pripratę. Mat, čia gyvena visokių tautų darbininkai, tai jie ir išpratino juos atsilankyti svečiuosna. Lietuvių yra nedaug, tik kelios šeimos ir keli pavieniai. Bet visi tamsybėje gyvena. Nėra jokio progresyvio veikimo. Negalima jų nei prikaltinti prie tokio veikimo. Tik keletas darbininkų yra susipratusių. Visa bėda, kad čia yra labai išsiplatinęs tas "rojaus skystimėlis".

Pagalvokime, rivervillečiai, ar nebūtų geriau, kad mes su tvirtume ALDDL. kuopą arba Amerikos Darbininkų Partijos kuopą. Tuomet galėtume padaryti šioj tokį veikimą. Pradėkime ką nors veikti darbininkiškame judėjime.

Kadangi dabartinė Lietuvos valdžia visoje šalyje palaiko karo stovį, spēka lauzo kiekvieną darbininkų streiką, persekioja unijas, drasko darbininkų organizacijas, uždarinėja darbininkiškus laikraščius, šauda ir į kalėjimus grūda Lietuvos revoliucinio proletariato ir sodžiaus bėduomenės vadus;

Kadangi dabartinė Lietuvos valdžia įvedė registraciją esantiems užsieny Lietuvos piliečiam ir mokėjimą \$10, o kurie nepildys tą jų įstatymą, tai grumoja atimti pilietiškas teises ir konfiskuoti turtą, Todel mes, Elizabeth, N. J., lietuviai darbininkai, surengtose 5-kių progresyvių draugijų masinėse prakalbose, atsibuvusiose lapkr. 19, 1922 m., A. Lutvino svetainėje, 69 S. Park St., Elizabeth, N. J., griežtai protestuojame prieš dabartinę Lietuvos valdžią ir jos biariusius darbus.

Mes reikalaujame, kad toji dvarponių ir kunigų valdžia atitrauktų savo kruvinus nagus nuo darbininkų kūno.

Mes reikalaujame, kad būtų suteikta pilna laisvė žodžio, spaudos ir organizavimosi darbininkų klasei.

Mes reikalaujame, kad tuojaus visi politiniai kaliniai būtų palaiduoti.

Mes reikalaujame, kad kuogreičiausiai būtų panaikintas karo stovis.

Mes reikalaujam, kad visos žemės būtų atimtos nuo dvarponių ir vienuolynų ir be jokio atlyginimo atiduotos tiems, kurie jas apdirba, tai yra, bežemiams ir mažžemiams.

Mes reikalaujame, kad darbininkų komitetams būtų leista įvesti kontrolę pramonėje.

Mes reikalaujam, kad dabartinė Lietuvos konstitucija būtų atmesta, kaip reakinė ir nepakenčiama darbininkų klesai.

Mes sveikinam Lietuvos kovojantį proletariatą.

Salin Lietuvos dvarponių valdžia!

Lai gyvuoja darbininkų, bežemių ir mažžemių galia!

Komisija: V. K. Sheralis, A. J. Malutėnas, S. Balutienė.

Smith's Furniture Co. VISŲ LIETUVIŲ ŽINIAI. Didžiausia lietuviška rakančių (furniture) krautuvė gyvuojanti jau 9 metai sumanė pritrakti kiekvieną lietuvį prie tos krautuvės, parduodant šėrus. Šėrai parduoda po \$50.00. Mūsų krautuvė yma geriausios rūšies rakančių ir už pigią kainą. Rakandus pristatom visur, visai veltui. Naudokitės progą, pirkdami rakandus ar šėrus. Del platesnių žinių kreipkitės laiškais ar ypatingai.

SMITH'S FURNITURE CO. 54 Academy St. NEWARK, N. J.

VISUOMENĖS ATYDAI. Praneš visiems draugams, kad aš apleidau vieną savo seną fotografijų studiją, kuri buvo po num. 227 Bedford Ave., Brooklyn.

MOTIEJUS KICHAS. Lietuvis Fotografas. 579 Grand St., Brooklyn, N. Y. Prie pat Lorimer St. ant Victrola storo. Telephone Stagg 4032.

TAI KLAUSIMAS, KURIS TANKIAI PAS KIEKVIENĄ KYLA: "Kur aš galėčiau surasti Dentistą, kuris būtų teisingas, sąžiningas ir nebrangus?" I tą klausimą atsako daktarai L. L. RUPPERT ir H. H. FIRESTONE. Dentistai. 226 BROADWAY. netoli Roebing St. BROOKLYN, N. Y. Dantys yra ištraukiami ir sutaisomi ant labai lengvų išlygų. Mokestis priimama dalimis.

Lietuviai, Naudokitės Proga

PAKOL DAR NEVELU! PARSIDUODA LOTAI UZ PIGIAUSIA KAINA. Tokių pigių kainų dar niekad nebuvo. Tos kainos kaip tik darbininkams ir tinka. Visi lotai nuo \$475.00 iki \$650.00 ir \$1,000.00. Lotus perkant įmokėti reikia \$40.00, \$50.00 ir \$100.00. Likusią sumą ant lengvų išmokesčių. Perkant daugiau lotų, nereikia mokėti takus. Už mažą sumą pinigų galite tapti savininku. Lotai randasi puikiuose vietose: So. Ozone Park, Richmond Hill ir Woodhaven, L. I. Atsidarė nauja vieta ir parduoda lotai labai pigiai ir įnešt reikia tik \$10.00, o likusi suma išsimoka tik po \$4.00 ant mėnesio. Vietos labai geros ir privažiavimas parankus. Pirkite lotus dabar ir pradėkite statyti namus. Kas nupirks lotą iki 23 dieni balandžio 1923, tai tam nereikės mokėti takų per 10 metų. Visokius patarimus suteikiu veltui. Taipgi per mane galite pirkti ir namus už pigiausias kainas ir puikiausiose vietose. Su visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

A. BALČIUNAS. Real Estate Agentas. 3940 - 107th AVENUE. WOODHAVEN, L. I.

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ? Jeigu taip, tai imk duoną iš GARSIO KEPTUVĖS (SENAUSIA ISTAIGA) Kepa geriausia duoną iš čystų ruginių miltų. Turėdami kokį nors užsakymą ir norėdami valgyti gerą skania, puikiai padarytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duoną siunčiam ir į kitus miestus. Savininkai W. Masilevičius ir A. Shrupski. 209 BEDFORD AVENUE. BROOKLYN, N. Y. Tel. Greenpoint 2876.

TELEPHONE: STAGG 8832. Dobrovolskis & Radzevičius. Laidotuvų Direktorai. ISBALSAMUOJAM IR LAIDOJAM NUMIRUSIUS ANT VISOKIŲ KAPINIŲ. 456 LORIMER STREET tarp Grand ir Maujer gatvių BROOKLYN, N. Y.

Pasarga Detroito Lietuviams Darbininkams. Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti visada daug prielaimėms kainas, negu kur kitur, ypatingai dabartinio krizo laiku. M. A. KISHON, Aptiekos Savininkas. 8701 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST., - DETROIT

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y. TIESI LIETUVA KELIONE PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJĄ. VAZIUOKIT VISI PARANKI TIESIU KELIU Lietuviai važiuojanti ir Piliavą aplinkia Lenkų juosta (koridoris) Visa Trečia Klasa Padalinta į Kambarus. Ant 2-10, 4-rių, 6-rių ir 8-rių Leng. Gruodžio 11. Laisvas LITUANIA. Sausio 11. Iš New Yorko, Bostono arba Philadelphia į HAMBURGĄ \$103.50 - PILIAVĄ \$103.50 I MEMEL IR LIEPOJŲ - \$107.50 Iš Bostono į New Yorką laivu iš Fall River, o iš Philadelphiaus geležkeliu.

NAUJI LIETUVOS PINIGAI. Lietuvos valdžia išleido savus pinigus ir įsakė, kad visos perlaidos būtų siunčiamos Lietuvos vien tik Litais, o ne kitokiais pinigais. Lity Kursas: \$11.75 Už 100 Lity. Siuskite Pinigus Lietuvos Dabar, Tai Lengvai Gaus KALĖDOMS "LAISVĖS" PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUS. PERSIUNČIA PINIGUS LIETUVON GREITAI IR SAUGIAI. Norėdami pasiūsti kaip kiek pinigų savo giminėms Lietuvon, visuomet kreipkitės į "Laisvės" Pinigų Siuntimo Skyrių žemiau nurodyta adresu, o gausite greitą ir teisingą patarimą. "LAISVĖ" 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

NORTH GERMAN LLOYD. Dvieju Stribų Garlaiviai I LIETUVA. NEW YORK - BREMEN. Laivai Ispankua Kas Antrą Sereid. Gerai įtaisyti 3-klasės parankumai, Puikus pataravimas, geri kambariai del 2, 4 ir 6 asmenų. Platių žinių klauk vietinio agento, arba North German Lloyd 14-16 Pearl St. New York

SUGEDĖ DANTYS - SUIRUS SVĖKATA. Išgaimeuotų Dantų Savo Darbą Garantuojama Taisome Ant Ilimokėsa. Dr. H. & J. ZASULI. Chirurgical-Dentist. 257 So. 2nd St. Brooklyn, N. Y. Kampos Havermeyer. Antras ofisas 182 Flatbush Av. kamp. 5th Ave., Brooklyn. P. blokai nuo Pacific St. subway stoties ir du blokai nuo Atlantic Ave. subway stoties.

KORESPONDENCIJOS

SPRINGFIELD, ILL.

Pranešimas.

Daugumui yra zinoma, kad 12 d. šio meniesio bus balsuojama nauja Illinoj valstijos konstitucija.

Jūs matete vietinėje spaudoje per paskutines dvi savaites, kaip žiauriai atakuojamas Clarence Darrow, kuris čionai kalbėjo 23 d. lapkričio, nurodydamas blogiasias puses tos "stebuklingos" konstitucijos.

Kviečia visus, Surengimo Komisija.

PHILADELPHIA, PA.

Iš Kraunčių Veikimo.

28 d. lapkričio, 6 val. vakare, buvo susauktas 138 lokalo ekstrā susirinkimas, į kurį atsilankė apie 100 narių.

Reikia pasakyti, kad susirinkimas buvo labai gyvas. Kalbėjo gana daug narių, bet kadangi į šį susirinkimą buvo atsilaukę daugelis narių, kurie ateina sykį į pusę metų į susirinkimą, tai į patį klausimą kalbėjo tik keletas, o kiti maišė viską į krūvą, kaip tai, streiko padėti, sutartis, pagelbą ir t.t.

Baigiant tą visą mali-maliene, kalbėjo ir J. A. Bekampis. Reikia pasakyti, kad prisiklausęs visokių kalbų ir prisirinkęs pusėtinai medžiagos pasakė gerą prakalbą dėl labo organizacijos.

1 d. gruodžio įvyko reguliarus lokalo 138 susirinkimas. Į susirinkimą atsilankė apie 30 narių. Susirinkimą atidarė pirm. F. Linkus. Po perkaitimo protokolo sekė raportai. Iš B. D. raporto paaiškėjo, kad

dabartiniam laike randasi keturios šapos streike. Raportas priimtas.

J. B. nutarė paaukoti "long-shormany" kovotojams šiame mieste \$10.

"Freiheit" naudai rengia balių A. D. P. žydu kuopa. Priešiuotė 25 tikietus. Nutarta paimti ir išdalinti J. B. nariams.

Sutartis tarpe unijos ir kontraktorių asociacijos jau pasirašyta. Nutarta apsaukti streikas prie pirmos progos toms firmoms, kurios dirba kelnes ir vestkas išvežusios iš miesto mažesniuose miesteliuose. Pasirodė, kad firmos daro visokių išsisukinėjimus ir kito kelio unijai nėra, kaip tik jos priversti per streiką darbo neišgauti.

Manadžeris raportavo, kad pastaruoju laiku įsikūrė keletas naujų šapų. Pusėtinai geros sveikatos žvilgsniu. Todel jeigu stokuos darbininkų, tai ims iš tų šapų, kuriose darbininkams yra tiesiai pragaistinga dirbti. Raportas priimtas.

Pild. Tarybos buvo skaitytas raštiskas raportas ir priimtas. Delegatas J. G. raportavo, kad jo kontroliuojamos šapos nedirba pilną laiką dabar, nes mainosi sezonas nuo "overkotų" ant vasarinių "kautų", ir tokiu padėties gal tėsia apie keletą savaitių, kol pradės dirbti pilnai. Raportas priimtas. Vėliau sekė raportai šapų čermanų. Pasirodė, kad vienur ir kitur kontraktoriai nori atleisti nau nepatinkamas ypatas, o tie nepatinkami žmonės, tai šapų čermanai ir šiaip nariai maždaug radikaliskesni. Buvo nusiskundimų iš čermanų, kad nekurię čermanai labai pataikauja bosams.

Nutarta išrinkti komisiją iš trijų narių ir duoti jai pilną galią veikti. Padėti mūsų delegatui J. G. susaukti šapos mitingus, perrinkti čermanus, kur bus reikalas ir t.t.

Nariai, kuriuos bosai prašalina iš šapų be jokio reikalo, turi ateiti į lokalo susirinkimą arba į Pild. Tarybos susirinkimą ir pranešti apie tai. Būkite tikri, draugai, kad jūs gausite užtarimą, tik kreipkitės prie organizacijos.

Praeitą Joint Boardo susirinkimą buvo išduotas finansinis raportas. Pasirodė, kad generalis ofisas laike streiko Philadelphiajioj prisiuntė \$90,000.

Iš tų pinigų \$70,000 buvo išmonekta streikeriams pašelpo po \$5 ir \$7 į savaitę (vedė gavo \$2 daugiau). Joint Boardo nariai nutarė rezolucijos formoj pasiūsti padėkavonę generaliam ofisui už gausią paramą kovos lauke. Nariai, norintieji girdėti smulkia apyskaitą visų įplaukų ir išlaidų už 3 mėnesius, privalo lankyti susirinkimus ir ten išgirs.

A.C.W. of A. 138 Lok. Kores. J. Rutkuskas.

ROCHESTER, N. Y.

Lapkr. 19 d. choras buvo parengęs vakaruškas su programą. Pelnas paskirtas D. L. K. Gedemino Draugystei, kaip atlyginimas už vartojimą sveatinės praktikoms. Programą išpldė choras, A. Balzaris padainavo solb. Arlauskai padainavo duetus. H. Mikitienė su O. Gintautaitė sudainavo duetus. (Olga Gintautaitė pirmiau buvo žinoma kaipjo Tamošiuinė).

E. Černauskas pasakė monologą "Lietuvos Atstovas", apie registraciją. Vėliau buvo lietuviški šokiai. Muzikantai buvo prasti ir vienas jų buvo labai "pavargęs" nuo "naminės".

23 d. lapkričio įvyko susirinkimas visų sriovių, kad apkalbėjus kas link apvaikščiojimo 600 metų Vilniaus įsteigimo.

Sumanytojaus to rengimo buvo vietinė L. P. (bondų) stoties valdyba, kuri sakėsi, jog gavusi įsakymą iš centro.

Iki šiam laikui visi užkvietai mai dešinės pusės dalyvauti kitiuose parengimuose su katalikais arba tautininkais buvo atmeta kairojo elemento. Bet šį kartą padaryta atbulai, visi sutiko.

Kairiuosius atstovavo: ADPLS. 37 kp. M. Valkys. ALDDL. 50 kp. J. Bails ir V. Bagočiūnas. LMPS. 26 kp. H. Mikitienė ir O. Kaktienė.

D. L. K. Gedemino Draugystė P. Bugailiškis, P. Andrašiūnas ir B. Černauskas. Desiniuosius atstovavo: Vietinės stoties L. P. (bondų) S. Butrimaitis ir A. Žiemis.

Šv. Jurgio Draugystė V. Pekūnas ir Ig. Kairys; Šv. Petro Draugystė T. Palūkis ir St. Kazakevičius; Šv. Marijos Drstė T. Stukaitė ir V. Palūkiene; Liet. Darb. Š-gā 71 kp. A. Beluokevičius. Antro vardas nebuvo pridutas. Ant galo prisidėjo prie kairiųjų Sūnų ir Dukterų Draugystė. Ją atstovavo: A. Vilnonis. Dalyvavo dar ir pašalinii ypatų: kunigas Kasakaitis, biznieriūs Rickis ir fotografas Braknyš.

Susikirtimas įvyko už aukų rinkimą ir siuntimą per Lietuvos atstovybę, kaip valdišką įstaigą. Taip argumentavo dešinieji. Gi kairieji sakė, kad siuntimas aukų per atstovybę yra tiesioginis rėmimas buožių valdžios, kurie moka smaugt darbščius darbininkus, nei kiek neblogiau, kaip nabašninkas caras.

Kairieji padarė nusileidimą aukų rinkime, pasiremiami tuomi, jog jie nerėmė dabartinės valdžios iki šiol, ir gali neremt ir dabar. O katalikai kaip rėmė, taip ir vėl rėms. Bet griežtai reikalavo, kad jie turi gaut kalbėtoją ir jam turi būt suteikta laisvė kalbėt apie Vilniaus snakktuves darbininkišku žvilgsniu. Su mažu pasipriešinimu sutikta, kad bus kalbėtojai iš abiejų pusių sekantiomis išlygomis: padaryt įžanga po 15c. Iš to apmokėt svetainės ir spaudos lėšas. Ir jeigu kiek tiks, tai dalinama pusiau. Tuomet abi pusės kiekvieną savo kalbėtojų apmoka lėšas iš likusios įžangos. Arba priešingam atsitikime, jeigu trūksta nuo įžangos padengimui svetainės ir spaudos lėšų, tai tuomet abi pusės padengia nedateklų pastū iš savo lėšų, o kalbėtojam pasidengia iš savo lėšų kiekvienu savo kalbėtojų.

Išrinkta rengimo komisija iš šių ypatų: J. Rickis, B. Černauskas, P. Bugailiškis, V. Bagočiūnas ir P. Palūkis. Presos komisija, kleb. Kasakaitis ir Rickis. Komisijai pavesta pavadint abiejų pusių chorai dėl pajvairinimo vakaro. Paminėjimas turėtų įvykti paskutinį nedėdienį sausio mėn., 1923, arba pirmą vasario mėn.

Rengkitės visi. Čia bus įvairus vakaras.

"L." Koresp. B. C.

OAKLAND, CAL.

25 d. lapkričio ALDDL. 198 kp. surengė vakariene. Svečių dalyvavo gana daug. Patį vakariene buvo gana puikiai prirengta. Turiu pasakyti, kad surengime šios vakarienes daugiausiai pasidarbovo drg. K. Jankauskienė. Valgant vakariene buvo perstatyta du draugai pakalbėti. Drg. J. M. kalbėjo trumpai. Drg. V. Jusaitis kalbėjo apie netvarkingą užsilaikymą. Mat, nebuvo geros tvarkos pas susirinkusius. Jo prakalba patiko visiems. Abelnai imant, viskas pavyko gerai.

26 d. lapkričio įvyko ALDDL. 198 kp. specialis susirinkimas. Atsilankė tik 12 narių, o kuopoj randasi apie 28 nariai. Tad pasirodė, kad nariuose yra apsilaidimas. Siame susirinkime buvo tik balsavimas Centro valdybos 1923 metams.

Šiaip veikimas Oaklande ir San Franciscoj labai silpnas. Draugai vaikščioja lyg vilties netekę, lyg ką pametę.

ALDDL. 198 Kp. Koresp.

RED. ATSAKYMAI

TONI MORNİK, Springfield, Ill. — Tokių atsitikimų būna labai daug ir jie nėra taip svarbūs visiems skaitytojams. Netipis.

K. J., Akron Ohio. — Neapsimoka tai patį dalyką minti po kelis kartus. Todel negalime išpildyti jūsų reikalavima. Į mažesnius nereliku kreipti domė.

N. N., Utica, N. Y. — Skaitytojama nesvargu tokiu korespondencija. Netipis.

Phone Stagg 6012. Galima telefonuoti Dieną ar Naktį. W. WARREN (V. VARINSKAS) WELDING & AUTO REPAIRING 101 SCHOLES STREET BROOKLYN, N. Y.

Taisome visokių rūšių ir išdirlyčių automobilius, pripildome visokių išdusius cilindrus, nozių pint, kokių didžio ir kaip išliti li nebūtų. Darbų atliekame su naujais mados įtaisymais. Pataisome ir padirbame naujas visas dalis, kurios yra lygios, kaip iš dirbtuvės nupirktos.

Reikalai esant višiomet kreipkitės augščiau nurodytu adresu. VISAS DARBAS YRA GARANTUOTAS. KAINOS PRIEINAMOS.

Telephone: Greenpoint 2351. J. LEVANDASKAS GRABORIUS 272 BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.

272 BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.

CAFE and BUFFET LUNCH

UZLAIKAU PUIKIAUSI VIESBUTI PAGAMINAME GARDZIAUSIUS VALGIUS IR IVAIRUS UZKANDZIUS Turime įvairių KVEPIANŲ CIGARŲ LIETUVIAMS PATOGI VIETA UZEITI.

CHRISTIAN LUTZ 418 LORIMER STREET, BROOKLYN, N. Y.

DR. RADLOW 116 East 81st Street, arli Lexington Avenue SPECIALISTAS IVAIRIU VYRU, MOTERU IR ODOS LIGU JO OBALSIS: Patarnavimas kitiems, Kaip ir pats sau. Užtikriname beskausmą, atsargų gydymą. Baiges mokslus Vokietijoje. Ofiso valandos: Kasdien nuo 10 A. M. iki 6 P. M. Pėntnyčiomis ir Utarainiais nuo 10 A. M. iki 8 P. M. ir Nedėdieniais nuo 9 A. M. iki 12 val. Dieną.

Jeigu Jus Kenčiate Nuo bile jokio kraujo sugedimo, silpnumo, odos ligų, skilvio, širdies arba kepenų neveikimo, inkstų arba pusės nesmagumo, Reumatizmo, tai visuomet kreipkitės pas mane. Aš jums suteiksiu geriausius patarimus ir gydymo būdus iš mano 40 metų patyrimo ir 14 metų praktikavimo didžiausiuose ligonbučiuose. Mano ypatingas gydymas iki išgydymui atsisia jums tik \$10. Ant silpnai sergančių žmonių didžiausia atyda atkreipiama. Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 6:30 vakare. Nedėliomis nuo 10 iš ryto iki 1 val. po pietų. ANDREW EGAN, M. D. 168 W. 23rd ST., Netoli 7th Ave., NEW YORK.

DR. J. T. VITKUS Lietuvis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1286 Norwood Rd., Cleveland, O. LIETUVISKA AKUSERKA Marijona Tamkienė Baigusi mokslų New Yorko Mieste Bellevue Hospital. EINU PRIE PALAGU. Darbų atliek atskandėni. Valandos: nuo 1 iki 8 vakare. 429 BERRY STREET BROOKLYN, N. Y. Tel. Stagg 6731.

Bell Phone Oregon 3995 M DR. IGNOTAS STANKUS 1210 S. BROAD ST. PHILADELPHIA, PA. LIETUVIS DAKTARAS IR CHIRURGAS. Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M. Nuo 2 iki 4 P. M. Nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis Nuo 10 iki 8 P. M.

NAMAI IR FARMOS Ant pardavimo mūrinių ir medinių namų su dideliu pasirinkimu, mažu įnešimu ir priemiamais kainomis, Brooklyno mieste ir visuose priemiestčiuose: East New York, Jamaica, Maspeth, Ridgewood, Greenpoint, Flushing, So. Brooklyn ir C. Brooklyn. 1 kam. — nuo \$1,500 iki \$10,000; imokėti ant \$1,000 nuo \$150 iki \$200 2 kam. — \$1,800 iki \$10,000 3 kam. — \$2,500 iki \$13,000 4 kam. — \$3,500 iki \$15,000 5 kam. — \$4,500 iki \$18,000 6 kam. — \$5,500 iki \$20,000 20 kam. — \$11,000 iki \$40,000 Badavojame namus ir duodame murgičius ant namų. Kas per mūsų prirodytą perka, nieko nemokė mums ir aprūpiname teisingai. Ant pardavimo 200 farmų su triobomis ir gyvuliais apie New Yorką, Jersey, South Island ir kitose valstijose, kur geriausias žemės, prie girių, vandenių ir mūsų tauros apgyventa. Parduodame su mažu įnešimu ir lengvu išmokėjimu. B. ZINIS REALTY CO. BRANCH OFFICE: 420 LORIMER STREET (pašai Grand Street), BROOKLYN, N. Y. Telefonas: 3929 Stagg.

LYTIES, PUSLES IR KRAUJO LIGU (Inkstų, Pūslių, Prostatos ir t.t.) SPECIALISTAS TURINTIS PRAKTIKOS PER 25 METUS. Dr. ZINS išgydo visokias chroniškas ligas, nervų susirgimą, širdies, plaučių, skilvio, kepenų, inkstų ir kitokias pavojingas ligas. MOTERYSI! VYRAI! Išegzaminuojame Dykai Žmonės, kurie serga nosilpimu ir jau neturi vilties pasveikti, bus gydomi ypatingai. Liga tikrai bus pašalinta ir sveikata sugrąžinta. Atėikit ir reikalaukit išegzaminuoti Veitui. Nieko jums nelaimuos būti išegzaminuotų per Dr. ZINS. Jo gydymo kaina yra labai žema. Daugelis sergančių važiuoja net šimtus mylių, idant tapti išgydytais. Visoki išgyrinėjimai yra daromi, kraujus egzaminuojamas sulys Wassermano sistema. Taipgi yra daromi kraujo išdirkimai. Dr. ZINS 110 EAST 16-th ST. NEW YORK, N. Y. TARPE 4th AVE. ir IRVING PLACE NEW YORK, N. Y. Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

OKULISTAS J. FREIMAN 703 GRAND STREET netoli Graham Ave. BROOKLYN, N. Y. Akys Išegzaminuojamos Per Medicinos Daktarą Ofiso Valandos: Darbo dienomis (išskyrus šventadienius) nuo 11 iki 12 diena, nuo 2:30 iki 6 val. vakare. Utarainiais ir ketvergais iki 7:30 vakare. Krautuvė atsidaro 9 val. ryte.

DR. A. J. KARALIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3303 So. Morgan Street, CHICAGO, ILL. Telefonas: Boulevard. 2168 Valandos: Nuo 9 iki 12 val. dienos ir Nuo 2 iki 9 val. vakare.

DR. C. K. CHERRYS LIETUVIS DENTISTAS X-Spinduliai. 2201 W. 22nd ir So. Leavitt Sts. CHICAGO, ILL. Telefonas: Canal 6222. Val.: nuo 10 iki 12 ir nuo 1 iki 8.

Automobilių Mokykla 146 W. 56th Street NEW YORK CITY Jeigu jūs norite tapti geru mechaniku — "soferiu", jeigu jūs norite uždirbti nuo \$30 iki 40 į savaitę, tai kreipkitės į mūsų lietuvišką mokyklą. Čionai jūs gausite išmokytį jį pūnai automobilių amato. Mes turime 8 sistemas mokiniui automobilių mechanizmo, su kurių pagalba lengvai ir greitai išmoksite savo mokinius, kaip važinėti automobiliu taip ir greitai juos atstaiyti. Mes mokiname lietuviškai. Kursas tęsiasi apie keturias savaites. Mes uždiriname šerlio "laisnius" ir sugrįškome vieta. Mokyklita gerai lietuviškoj mokykloj. Lietuvis mokytojas ir instruktorius.

KAS NORIŲ PIGIAI PIRKTI NAMĄ, TAI VISADOS EIKITE PAS J. VASTUNAS Real Estate Co. 154 GRAND ST., BROOKLYN. Nes aš turiu labai daug namų ant pardavimo Brooklyno mieste ir priemiestčiuose: Ridgewood, East New York, Jamaica, Maspeth ir Flatbush. Iš daugumos kelintas yra labai pigių, todėl kurie manote pirkti namus, tai turėsite gerą progą pasipiešyti pirkti. Taipgi kas pas mane pirks, tas bus aprūpinas išgeriausiais ir po prižiūrta geriausio advokato. Taipgi aš parduodu visokius rūšių būstus: bučernas, grostries, restoranus ir kriaučių dirbtuves. Kas pirks pas mane, tas SUCEDTS DAUG PINIGŲ. Telephone: 2320 Greenpoint.

J. GARSVA GRABORIUS-UNDERTAKER LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Išbalzmuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių. Parsamdu Automobilius ir Karjetas Veselįjoms, Krikštymons ir šiaip pasivažinėjimams. 231 Bedford Ave., 264 Front St. Brooklyn, N. Y. C. Brooklyn, N. Y.

VISU ŽINIAI Geriausios Williamsburgės RUSISKOS IR TURKISKOS MAUDYNES 274 So. 1st St., netoli Macy Ave. BROOKLYN, N. Y. Telefonas: Stagg 1337. Teltelbaum, Savininkas. MAUDYNES ATVIROS KIEKVIENĄ DIENĄ. UTARNINKAIS, tai specifis moterų diena. Atsilankykite persitikinti.

GELBĖKITE MILIONUS NAŠLAICIŲ ŠIĄ ŽIEMĄ! TAI, KAIP IR KITI VISI KŪDIKIAI, TAI IR RUSIJOS NAŠLAICIAI TURI GAUT VALGYT. KITAI JIE IŠMIRS PRISIDĖKITE VISI PRIE SURINKIMO VIENO MILIŲNO DESINTURŲ DEL VIENO MILIŲNO RUSIJOS NAŠLAICIŲ. Aukaukite Kiek Tik Kas Galite. AUKAS SIŪSKITE VARDŲ FRIENDS OF SOVIET RUSSIA 201 West 13th St., New York, N. Y. ARBA Į SAVO VIETINIUS SKYRIUS.

